

De Wanowan

Lankelaar 19, 5737ES Lieshout

Uitgave 74

23^e jaargang

Augustus 2013

Van de voorzitter;

De zomer is echt gekomen. Zo warm als het nu was hoeft natuurlijk ook niet. Volgens de berichten was 23 augustus 1944 de warmste dag tot nu toe. Ik herinner me de goede zomers van in de oorlog. Samen met een van mijn zusjes moest ik elke middag een emmer aardappelen schillen. Vast werk. We hadden geen tuin maar een betegelde plaats achter het huis. We brachten dus geen zand naar binnen. Zo hielden we het binnen schoon. We waren met acht kinderen thuis. Op de plaats werd een oud tapijt uitgerold en daar zaten we samen op. Alsof het een boot was op zee....en als we dan naar boven keken zagen we vliegtuigen die heel hoog in formatie naar het oosten vlogen. We fantaseerden hoe het daar zou zijn. Geen idee dat het zo koud was zo hoog in de lucht. Bedachten wat de mannen die daar vlogen konden zien van Eindhoven? Of ze het gezellig hadden...maar dat het stoere mannen moesten zijn, dat was wel zeker. Natuurlijk nog geen gedachte aan parachutisten en bevrijders....maar dat ze straks weer naar Engeland zouden gaan en daar landen...vrij land, waar geen Duitsers waren waar je angst voor moest hebben. Toen ik na jaren voor de eerste keer naar Engeland vloog moest ik hier aan denken, me indenken in die bommenwerpers die na hun taak terug vlogen....

Maar over die warmte: Veel konden we in 1944 niet ondernemen tegen de overdreven hitte. Gordijnen en deuren dichthouden en wat ik me herinner : we konden bij de brouwerij aan het kanaal een ijsblok halen. Die straalde koelte uit. Nee, iets van airco kenden we niet. Dat zou nog lang duren. Voor mij was dat in 1967 toen we tijdens de eerste Amerika reis kennis maakten met gekoelde gebouwen. De temperatuur in New York was hoog. Ook 's avonds nog...en als je uit de gekoelde hotelhal buiten kwam was dat een nieuwe ervaring. Als bij ons de avond valt koelt het af, dat kennen ze in New York niet. Intussen is airco hier ook een gemeengoed geworden. Kantoren en winkels hebben het en in veel huishoudens zijn frisse slaapkamers. Tijdens de diverse Dutch- Are-Coming -reizen kwamen we in staten waar het constant enorm heet was. We waren er tijdens de zomervacanties en konden niet begrijpen hoe die Amerikanen konden leven in zo'n vochtige hitte toen ze nog geen airco hadden. We hadden ons alles voorgesteld van de vakantie, maar dat we de constante zon zouden proberen te ontlopen, nee. Hier zijn we blij met zonnige dagen....wat is het toch raar verdeeld in de wereld. We hopen op mooi weer volgende maand als we op de vijftiende Remember September vieren.

Thieu

Memorial Day 26 mei 2013

Vanwege het geringe aantal aanmeldingen voor dit evenement heeft het bestuur besloten deze keer geen bus in te zetten. Dat zou een te zware aanslag op de verenigingskas zijn. Toch gingen een aantal leden op eigen gelegenheid naar Margraten. Uiteraard gingen Joop van Ginderen en Tiny Berkelmans omdat Joop namens de vereniging de krans zou leggen. Joop plakte een grote Airborne sticker op zijn voorruit zodat hij wellicht bij de begraafplaats niet in de file zou staan. Hier volgt zijn relaas:

.De weergoden waren ons NIET gunstig gezind, zoals je kunt zien op de foto.

De Airborne sticker heeft misschien geholpen, maar er was geen file (we waren er nogal vroeg) en we mochten door rijden naar de gehandicapten parkeerplaats. Dus vlak bij de graven. Bij de kranslegging waren de bloemstukken verwisseld, maar daar hebben we geen ophef over gemaakt.

Ik heb dus niet onze krans gelegd, maar er wel naderhand een foto van gemaakt. De ceremonie was zoals altijd heel goed georganiseerd. Met enkele prima toespraken waarbij die van Hare Excellentie Maura Sullivan, Commissaris, American Battle Monuments Commission en van onze Minister van Buitenlandse Zaken Frans Timmermans bijzonder inspirerend waren.

Het Stein's Mannenkoor gaf een mooi programma van toepasselijke liederen ten gehore.

De Koninklijke Luchtmacht Kapel en de US Army Band zorgen voor de verdere muzikale omlijsting. De poncho's die op de stoelen lagen kwamen goed van pas, maar we hebben het wel koud gehad ook door die frisse wind. Het kan goed waaien op die heuvel top! Er waren ook flesjes drinkwater bij iedere stoel. Weinig gebruik van gemaakt, maar het toont dat de Battle Monuments Commission weer in een uitstekende verzorging heeft voorzien.

De plechtigheden werden afgesloten met de altijd zeer indrukwekkende flyover.

Wij hebben de volgende Airborne vrienden gezien:

Harry en Corry van Kemende, Jan en Jenny van Hout, Jan Coolen, Wim Klerkx en Riny Göppel. Verder hadden wij dan nog twee gasten uit Ierland (Tiny's dochter en vriend) en drie jonge personen uit Son.

Zoals gewoonlijk hebben we bij de Valk in Stein weer aan aangelegd.

Wij hopen dat er volgend jaar meer deelnemers zijn, zodat we weer eens een bus kunnen inhuren en gezellig samen reizen en dineren ter afsluiting.

Joop van Ginderen

Veterans Day 2012 in Clarksville

Veterans Day is een jaarlijkse en officiële Amerikaanse feestdag waarop mannen en vrouwen, die hebben gediend in de diverse strijdkrachten, worden geëerd. Het wordt op elke 11 november gehouden en valt samen met vergelijkbare herdenkingsdagen in andere delen van de wereld, zoals Remembrance, Wapenstilstandsdag die, net als Veterans Day, allemaal het einde van de Eerste Wereldoorlog herdenken. Elk jaar op de zaterdag die het dichtst bij

11 november valt, wordt de Clarksville Veterans Day Parade gehouden in het centrum van Clarksville. Hoewel de wettelijke feestdag op 11 november blijft, zullen organisaties die formeel rekening met de feestdag houden, gesloten zijn op de aangrenzende vrijdag of maandag, als de elfde van de elfde toevallig op een zaterdag of zondag valt. Afgelopen jaar viel 11 november op een zondag en de meeste

openbare gebouwen, musea en scholen waren de volgende dag gesloten.

Die maandag 12 november stond ik dan ook voor een gesloten deur bij de Military Branch van het Tennessee State Museum in Nashville toen ik daar het uniform van Sergeant York wilde zien. Ook was er een tijdelijke tentoonstelling over de locatie in het Argonne Woud, waar York zijn Medal of Honor verdiende, te zien. Natuurlijk ging ik de volgende dag terug.

Dit jaar, op zaterdag 10 november 2012, werd een grote optocht georganiseerd in Clarksville. Ik had een mooie plaats op de trappen van het Court House in de buurt van de hoogwaardigheidsbekleders. Omdat ik getuige was geweest van het begin van de optocht op de hoek van de Eighth en College Streets, was ik net op tijd om nog de slotwoorden van de toespraak van burgemeester Carolyn P. Bowers te horen. Een kranslegging volgde en een vaandelwacht van de 101st nam de vlaggen na afloop officieel weer mee en marcheerde langs de tribune.

Onder de prominenten die ik ontmoette was oud-burgemeester Ted A. Crozier Sr en Deputy Chief Parr van de Police Department. Ted Crozier stelde mij voor aan Philip Grey, een Vietnam veteraan die had gediend in het 502e Regiment van de 101. Pas later hoorde ik dat Grey ook verslaggever is voor The Leaf Chronicle, de krant van Clarksville en de oudste in de staat Tennessee, want ik kwam later vóór in zijn artikel over Veterans Day.

De parade werd voorafgegaan door surveillanceauto's van de Sheriff's

Color Guard van de 101e

Office, gevolgd door een aantal voertuigen van diverse hulpdiensten van Clarksville, Woodlawn en andere dorpen in Montgomery County, allemaal met hun sirenes aan op volle sterkte. Na deze lawaaierige inleiding marcheerde elke middelbare school met hun Junior Reserve Officer Training Center (JROTC) afdelingen en fanfare korpsen voorbij de "Viptribune". Ik zag een aantal motors clubs, Veterans of Foreign War afdelingen, andere veteranen- en plaatselijke organisaties en Boy en Girl Scout groepen.

De Republikeinse kandidaat voor de Staatssenaat Mark Green legde de hele parade rennend af, terwijl hij Amerikaanse vlaggetjes uitdeelde aan de toeschouwers.

Miss Austin Peay State University 2013 Lesleigh Stanfill, werd rondgereden in een open cabriolet. Ik zag ook de ons bekende Joe Bossi, Ere-Command Sergeant Mayor van het 327e Infanterie Regiment voorbijrijden in een modern militair voertuig.

Na de parade nodigde Ted Crozier mij uit om de vlaggenceremonie en andere evenementen in en rond het Customs House Museum, bij te wonen. De viering werd gesponsord door de Kiwanis Club van Clarksville en werd geopend met de Amerikaanse Belofte van Trouw, het hissen van de Amerikaanse vlag en het afvuren van salvo's met M1 Garand geweren door het Korps Mariniers. Ceremoniemeester was Tom Creech, voorzitter van de Kiwanis .

Ook hield Dr Dewey A. Browder van de faculteit Geschiedenis en Filosofie aan de Austin Peay een lezing over het belang van civiel-militaire betrekkingen.

De zangers van het Phi Mu Alpha Studenten Muziek Fraternity, gedirigeerd door Tom King, zongen patriottische liederen waarna twee veteranen van de Tweede Wereldoorlog

Commissaris Dennis Parr en ik

plaatsnamen op het podium. Zij waren allebei inwoners van de stad.

Marinier Lynn Hunter interviewde zijn vriend staff sergeant Max Ernst van de "D" Company, 9e tankbataljon van de 20e Amerikaanse Pantserdivisie.

Max behaalde de Silver Star Medal voor het doorsnijden van kabels die leidden naar explosieven onder een brug in Zuid-Duitsland op 26 april 1945.

Met behulp van oude foto's die werden geprojecteerd op een groot scherm, interviewde Lynn Max over zijn eerste dagen in het leger in wat toen nog Camp Campbell heette. Max vertelde over de

bevrijding van het concentratiekamp Dachau, door onderdelen van zijn 20e Pantserdivisie.

Na het interview maakte ik een groepsfoto van de veteranen Lynn Hunter en Max Ernst, Kolonel (b.d.) Ted A. "Wild Turkey" Crozier Senior en Luitenant-generaal (b.d.) Hubert "Hugh" G. Smith met op de achtergrond een gigantische Amerikaanse vlag in de stijl van de film "Patton" uit 1970.

De viering werd afgesloten met een kopje koffie en een gezellig samenzijn in het cafetaria van het museum.

Het vormde ook de afsluiting van mijn verslag van deze typisch Amerikaanse gebeurtenis, ter herdenking van de helden van dit land.

Tom Timmermans

Onderdelen van het 506e Regiment verdeeld binnen 101ste Airborne Divisie.

In het Eindhovens Dagblad en op het internet konden we berichten lezen die deden vermoeden dat het Amerikaanse leger het 506e Regiment, bekend van de TV-serie Band of Brothers, op gaat heffen. Gelukkig ligt dat iets genuanceerder.

Rond 2004, aan het begin van de oorlogen in Irak en Afghanistan, heeft Defensie besloten om alle divisies uit te breiden met een extra brigade; een vierde. Ook de 101st Airborne Division (Air Assault) had tot dan toe 3 brigades. De 1e Brigade van de 101st bestaat uit infanterie van het 327e Regiment, die wij uit de Tweede Wereldoorlog kennen als het 327e Glider Infanterie Regiment, en ondersteunende eenheden. De 2e Brigade heeft het 502e Regiment, de eenheid van Joe Mann, als infanterie component. De 3e Brigade bestaat hoofdzakelijk uit infanterie van het 187e Regiment (gevochten in de Pacific en Korea) en de 4e Brigade uit het 506e Infanterie Regiment. Nu de VS haar troepen terugtrekt uit Irak en Afghanistan, is er niet langer de behoefte aan 4 brigades per divisie en zal een aantal ervan worden opgeheven. Bij de 101ste divisie wordt de 4e Brigade opgeheven; die kwam er als laatste bij. Vermoedelijk zullen de bestaande bataljons van het 506e worden overgedragen aan twee andere brigades binnen de divisie. Onzeker is nog naar welke brigades de onderdelen van het 506e Regiment zullen gaan. Vast staat dat de tradities en de regimentskleuren bewaard blijven en dat er actieve gevechtseenheden blijven bestaan die het 506e Infanterie Regiment vormen.

Meer informatie over dit onderwerp kunt u lezen op onze website: ga naar <http://airbornevrienden.nl/4Brigade.html>

Tom Timmermans

Terugblik op de viering van de “golden anniversary” september 1994

Volgend jaar gaan we vieren dat het zeventig jaar geleden is dat we kennis maakten met de bevrijders. Zeventig jaar geleden kwam er een einde aan de oorlog. Hoeveel bevrijders zullen dat lijfelijk mee kunnen vieren met ons? Wie zal er nog in staat zijn de oceaan over te vliegen? Hoe anders was dat twintig jaar geleden: We vierden de vijftigste verjaardag. Veel van U waren er nauw bij betrokken. Ons secretariaat stuurde persoonlijke uitnodigingen aan alle ons bekende bevrijders. Dat waren 2100 brieven. We kregen veel antwoorden en 330 gasten kwamen in 1994. We hadden een groots programma. Reden met zeven bussen rond door de Corridor. Werden overal hartelijk ontvangen. We stuurden aan alle parachutisten die hadden laten weten dat ze niet konden komen op 17 september een oorkonde op naam, waarin we hen bedankten voor de bevrijding en lieten weten hoezeer het ons speet dat ze er niet bij konden zijn. Wat een feestelijk gebeuren. We hadden 175 Airborne vlaggen laten maken. Alle huizen van de gastgezinnen waren te kennen aan deze vlag. Zoveel “vlagvertoon” hadden ze nog nooit meegemaakt. Zoveel hartelijke mensen in de corridor die hun gastvrijheid aanboden. Wat een massale vriendschappen, maar zeg eerlijk, die Amerikanen genoten er enorm van, maar wij toch net zo goed. Voor velen was het de eerste keer dat ze terug keerden naar ons land. Velen moeten gedacht hebben: hadden we dit maar eerder gedaan. In 1969 vierden we de zilveren verjaardag, och wat was dat prachtig, er kwamen toen 200 Amerikanen, maar de 50^e sloeg alles. Het Airborne veteranenfonds had gezorgd dat er fondsen waren om onze bevrijders zo uitbundig te verwelkomen. Goed dat we het toen gevierd hebben. Volgend jaar zullen we die bevrijders missen, zonder hen zal 't sober zijn....

Bevrijder Ed Shames en Ian Gardner te gast bij Jan en Jenny van Hout.

Zo'n jaar of acht geleden kregen we een brief uit Engeland van, de toen nog voor ons onbekende, Ian Gardner. Hij vroeg ons of wij hem in contact konden brengen met Bill Galbraith, die in Eindhoven was om met ons Remember September te vieren. Hij(Ian) was destijds bezig om een boek te schrijven met als titel: "*Tonight we die as men*". Sinds die tijd is hij vaste gast bij ons. Vorig jaar september was hij er ook, samen met Ray en Helen Nagell.

Jenny en Ian Gardner

In februari kregen we een telefoontje dat Ian en kolonel bd Ed Shames(91) 'n tour zouden gaan maken i.v.m. zijn derde boek. Ze verbleven in Holiday Inn. Overdag zijn Ed en Ian op onderzoek uit geweest met o.a. Tom Timmermans. Als het even kan wil hij zijn boek bij de 70-jarige bevrijding op de schappen hebben bij de boekhandel. s'Avonds waren we gezellig samen met Joop van Ginderen en Tiny, Geurt van Rinsum, Jan Coolen e.a.

Ed Shames had ook nog een interview met het Eindhovens Dagblad. Dit stond in het ED van zaterdag 11 mei. Shames heeft nog vele herinneringen aan Brabant. Na de landing in Son verkende hij samen met de voor ons zo bekende Jan van Kooijk bezet gebied en speelde hij belangrijke informatie door naar zijn eenheid.

Ook maakte hij Operatie Pegasus mee: in de nacht van 22 op 23 oktober 1944 hielp hij mee om ca 130 geallieerde soldaten en 8 Nederlanders uit bezet gebied over de Rijn te brengen.

In het voorwoord van zijn tweede boek "*Deliver us from darkness*" schrijft Ian Gardner:

My relationship with the Netherlands began in the late 1980's when a British paratrooper, and member of the 10th Battalion, first took part of the annual parachute drop - north of the Neder Rhine near Oosterbeek – commemorating the battle of Arnhem. At the time, I was completely unaware of the American struggle that had taken place just a few miles away in the Betuwe, an area on the southern bank of the river, also known as "*the Island*".

Nearly 20 years later, in 2005, when I was researching my first book, *Tonight We Die As Men*, I arranged to spend the day with veteran Bill Galbraith. At the time, Bill was visiting the Netherlands on a tour for the "Remember September" celebrations, while I was on a pilgrimage to Arnhem with a group of friends from 10th Para. Bill made special arrangements for me with the Dutch Airborne Friends to join him in Eindhoven.

However the plan began to unravel. When I was late for the coach rendez-vous, due to an unexpected party the night before in Belgium!

After spending three hours hung-over on a train, I finally arrived in Eindhoven, where Bill's hosts, Jenny and Jan van Hout, kindly picked me up. Despite the fact that they had sacrificed most of the morning events, Jenny and Jan graciously accepted my apology and drove me to Sint-Oedenrode, where the tour had stopped for a late lunch. It was wonderful to see Bill, who introduced me to his family and another historian, John Klein, who was a close friend and neighbour back in the States.

After the celebrations, I should have caught the train back to Arnhem but Jenny invited me to her house for dinner, along with the Galbraiths, John Klein, and fellow Dutch Airborne Friend Wim Klerkx. Like Bill, my hosts had also experienced the liberation of Eindhoven

and during the course of a wonderful evening I began to understand what September 18 1944 meant for them. That night I stayed at Wim's with Bill and the following day instead of going back to the boys, elected to stay with the Galbraiths and their Dutch Airborne Friends. I have no regrets because over the last six years, Jenny has not only become my "Dutch mom" but also my powerbase in Eindhoven, and it is mainly down to her incredible enthusiasm that this book has become reality. It was through the van Houts, that I know Geurt van Rinsum, a retired police officer from Zetten, who has been instrumental in helping me understand and record the social history of the Island. Since we met in Sint-Oedenrode, John Klein has also become a close friend, whose generosity and loyalty over the last few years has been truly humbling. In June 2009, when John came to Normandy with Bill Galbraith and Manny Barrios to help myself and Roger Day launch *Tonight We Die As Men*, he unwittingly introduced me to a pair of Dutch historians, Tom Timmermans and Tom Peeters, who later became my research team in Eindhoven. Despite having busy careers and their own historical websites – www.battledetective.com and www.battleatbest.com – both men are a joy to work with and have helped this book into a profound and meaningful historical record, that I hope everyone who reads will understand and appreciate.

Laten we hopen dat het Ian lukt om zijn derde boek ook op tijd klaar te krijgen.

Zie ook WOW73 pag 5

Jan en Jenny van Hout

17 september 1944

In de Telegraaf van 8 maart staat een verhaal van **Paul van Overveld**. Het is ook te horen op een van de luisterstenen in Son:

Ik ben geboren en getogen hier op de Paulushoef. Op 17 september was ik een jongen van vijftien. Het was een dag van vreugde en droefenis. Nooit zal ik die dag vergeten. 's Ochtends bij de kerk gingen er al geruchten dat er iets op til was. Niemand wist wat. Duitsers liepen nerveus rond en ondervroegen soms kerkgangers. Plotseling kwamen er jachtbommenwerpers uit de lucht naar beneden suizen. Ze vielen doelen aan in het bos. Koeien en paarden aan de rand van het bos werden geraakt. Vielen dood neer of liepen in paniek rond. Toen het wat rustiger was wilde mijn vader met nog een paar mensen naar de dieren gaan kijken. Mijn buurjongen Kees en ik gingen ook mee. We waren net bezig een gewonde koe te kalmeren toen er opnieuw vliegtuigen naar beneden doken. Ik kon het haast niet geloven, maar ze schoten op ons. Ze moesten hebben gedacht dat we Duitsers waren. Ik dook nog in een greppel. Kees was te laat. Hij stond in het weiland en werd door een salvo helemaal opengereten. Mijn hart brak...Mijn vader stuurde me uit de greppel en we renden als gekken naar huis en doken de schuilkamer in.

Daar huilde ik zachtjes tegen de borst van mijn moeder. Dat was de droefenis....Maar de vreugde kwam ook uit de lucht vallen. Om een uur of één durfde ik voorzichtig buiten een kijkje te gaan nemen. Ik wist niet wat ik zag: de blauwe lucht was bespikkeld met honderden parachutes in allerlei kleuren. Uit grote ronkende vliegtuigen kwamen er nog meer. Overal waar ik keek kwamen parachutisten als engelen uit de lucht zweven. Wat een machtig schouwspel! Mijn buurjongen hebben we een paar dagen later begraven; ook die dag staat in mijn geheugen gegrift.

Uitnodingen:

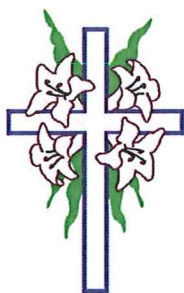
De Stichting Herdenking Gesneuvelde Stoottroepers te Beneden Leeuwen nodigt ons uit voor de 68^e herdenking op Zondag 13 Oktober 2013.

Om 10.30 Kerkdienst, waarna ontvangst op het gemeentehuis. 13.00 stille tocht met kransleggingen.. Bent U geïnteresseerd vraag dan het secretariaat voor het volledige programma.

De Openbare basisschool De Oversteek, Pijlpuntstraat1 te Nijmegen herdenkt jaarlijks op 20 September de heldhaftige Waaloversteek van de mannen van de 82^e Airborne Divisie. Het is een druk programma dat om half 10 begint en tot 3uur 's middags duurt.

Speeches van de Burgemeester en van de afgevaardigde van de Amerikaanse Ambassade, maar vooral de deelname van de jeugd is bijzonder. Ze weten wat er in 1944 vlak bij hun school gebeurde.

Ook voor verdere informatie: secretariaat.

Overleden

Gerard Voets is op 15 maart overleden. Gerard en Mia waren goed bekend in Sint-Oedenrode. Ze zijn al jarenlang trouw lid en waren enthousiaste gastheren voor onze bevrijders.. De laatste tijd ging het niet zo goed meer met Gerard. Wij wensen Mia, kinderen en kleinkinderen veel sterkte.

Op 30 mei j.l is ons lid **Nell Vrenssen-Sol** overleden. Nell was al een poosje ziek , tenslotte is dat haar fataal geworden. In het boek Son en Breugel 1944-1994 staan haar belevenissen rond de bevrijdingstijd opgetekend. Op de bewuste 17^e september zat de hele familie in hun schuilkelder en de eerste amerikaan die ze ontmoette stond met zijn geweer boven op die schuilkelder. Het hele gezin moest met de handen omhoog eruit komen. Toen de paratrooper zag dat er geen Duitsers in zaten kon iedereen opgelucht ademhalen. Jan en Nell zijn geruime tijd zeer trouw lid van onze vereniging. We zullen Nell missen en wensen Jan en de familie veel sterkte toe. Jan coordineert steeds de kranslegging in Son en Breugel met Remember September.

Op 7 juni is **Joop Klumpens** van ons heengegaan. Joop verloor haar vader al op jonge leeftijd. Ze leerde haar man Huub kennen, trouwden en kregen een zoon. Maar Joop werd al jong weduwe.. Na een lange periode waarin zij de kost verdiende ging ze met pensioen. Joop deed veel vrijwilligerswerk. Mede voor al dit werk, en voor de gastvrijheid die ze de bevrijders bood kreeg ze een koninklijke onderscheiding. Vanaf de start van de vereniging in 1966 werd ze lid. Ze ging samen met haar zoon de eerste reis naar Amerika maken. Wegens haar ziekte zagen we Joop steeds minder bij onze bijeenkomsten. We wensen de familie veel sterkte om dit verlies te dragen.

